

OPPOSE – AGRI Committee Amendments 60 & 61 to Article 10, which state:

"(-1) The Commission shall carry out an animal welfare assessment and a feasibility evaluation of implementation of the requirements set out in paragraph 2, five years after the entry into force of this Directive."

"Where feasibility is established, as from the dates to be set in Annex III in light of the evaluation referred to in paragraph 1, Member States shall ensure that non-human primates listed in that Annex may only be used in procedures where they are from self sustaining colonies."

Why this amendment must be REJECTED

These amendments delay indefinitely the implementation of the Commission's proposed phase out, over seven years, of the cruel and environmentally damaging trade in monkeys caught from the wild (see over). This briefing outlines the suffering and the environmental damage caused by wild capture, and shows that the Commission proposals are viable and humane. If there are concerns that the seven year target cannot be reached, then progress could be reviewed under thematic review under Article 8 (AGRI amendment 59) every two years, or after five years when the Directive is next reviewed under Article 53a (AGRI amendment 148). Or, a progress review could specifically be added to the phase out. It is not an option for Europe to do nothing. A vague "feasibility study" has the same effect as doing nothing. Europe must take responsibility for the part it is playing in the suffering and damage caused to wild monkey populations caused by the laboratory primate trade.

Laukinių beždžionių gaudymas tyrimams ir veisimo fermoms

Kodėl tai yra svarbu

Kai beždžionės sugaunamos laukinėje gamtoje, padaromas didelis poveikis gerovei ir aplinkai.

Poveikis gerovei: Smurtas, stresas ir baimė sugavimo ir staigaus uždarymo metu. Nerinklus šeimyninių grupių išardymas. Paliekamos išardytos socialinės grupės – primatai gali likti be tėvų ar giminaičių

Poveikis aplinkai: Žala arealui. Žala laukinių populiacijų genetinei įvairovei ar net visos populiacijos išnaikinimas. Natūralaus populiacijos balanso išardymas – patelių, tam tikro amžiaus gyvūnų gaudymas. 48% primatų rūšių dabar yra nykstančios arba labai nykstančios (Tarptautinė gamtos apsaugos sąjunga (IUCN)).

Poveikis mokslui: Mokslškai labiau tinkamas yra specialiai išveistų gyvūnų naudojimas, kurių genetinės ir sveikatos ištakos yra žinomos; privalumai – genetinių pakitimų sumažėjimas, geresnis duomenų pastovumas ir atkuriamumas.

Europos Komisija savo pasiūlymų 16 konstatuojamojoje dalyje pažymi: "Be to, nežmoginių primatų naudojimas labai rūpi visuomenei."

Kai kurie laisvėje sugauti primatai ir toliau naudojami procedūrose Europoje. Reikšminga tai, kad veisimo įstaigos, ypač Azijoje ir Mauricijaus Respublikoje, netrukdomos gaudo laisvėje gyvenančius gyvūnus savo veislyno papildymui. Laisvėje sugautų gyvūnų palikuonys yra žinomi kaip "F1" gyvūnai. Gyvūnai, gimę iš nelaisvėje išveistų tėvų, vadinami "F2", tolimesnės kartos vadinamos F3, ir t.t.

Manoma, kad Europos laboratorijose daugiausia naudojamos F1 beždžionės makakos, daugiausia krabaėdės arba ilgauodegės (cynomolgus) makakos, ir kiek mažesnis skaičius makakų rezusų (rhesus macaques). Marmozetės, antra daugiausia naudojama primatų rūšis Europoje, būna jau F2 ir tolimesnių kartų gyvūnai.

Europos Komisijos Pasiūlymai:

9.1 straipsnis. Sugauti laisvėje gyvūnai neturi būti naudojami procedūrose.

9.2 straipsnis. Kompetentingos institucijos gali taikyti išimtis pagal 1 pastraipą, besiremdamos moksliniu pagrindu, kad procedūros tikslas negali būti pasiektas naudojant gyvūną, kuris buvo išveistas naudojimui procedūrose.

10.1 straipsnis. Valstybės narės turi užtikrinti, kad gyvūnai, priklausantys rūšims, kurios yra įtrauktos į II Priedą, būtų naudojami procedūrose tik tada, kai tie gyvūnai buvo išveisti naudojimui procedūrose.

Tačiau, pradėdant nuo III Priede nustatytų datų, valstybės narės turi užtikrinti, kad nežmoginiai primatai, įtraukti į šį Priedą, būtų naudojami procedūrose tik tada, kai jie yra nežmoginių primatų, išveistų nelaisvėje, palikuonys.

10.2 straipsnis. Kompetentingos institucijos gali taikyti išimtis pagal 1 pastraipą, besiremdamos moksliniu pagrindu..

III Priedas: Nežmoginių primatų ir datų, minėtų ...10(1) straipsnyje, sąrašas. Siūlo, kad F1 krabaėdžių arba ilgauodegių (*cynomolgus*) makakų ir makakų rezusų (*rhesus*) naudojimas turi būti palaipsniui nutrauktas per 7 metus po Direktyvos perkėlimo; F1 marmožečių naudojimas turi būti palaipsniui nutrauktas nuo perkėlimo dienos; ir kitų nežmoginių primatų rūšių po 10 metų.

Komisijos pagrindimas

18 konstatuojamoji dalis: „Laisvėje gyvenančių nežmoginių primatų gaudymas sukelia gyvūnams labai didelį stresą ir padidina sužalojimo ir kančios riziką sugavimo ir transportavimo metu. Tam, kad palaipsniui būtų užbaigtas laisvėje gyvenančių gyvūnų gaudymas veisimo tikslams, kuo greičiau reikia padaryti taip, kad mokslinėse procedūrose būtų naudojami tik tokie gyvūnai, kurie yra gyvūnų, išveistų nelaisvėje, palikuonys. Todėl įstaigos, veisiančios ir tiekiančios nežmoginius primatus, turi turėti strategiją, palaikančią ir palengvinančią progresyvų judėjimą šio tikslo link.“

Tarptautinės gyvūnų gynėjų draugijos (ADI) pozicija šių pasiūlymų atžvilgiu

Mes manome, kad 9.1, 10.1 pastraipos ir III Priedas yra pirmieji patikimi žingsniai link to, kad Europos tyrimų bendruomenė nustotų būti atsakinga už laukinių primatų gaudymą, sukiantį kankinimąsi ir darantį žalą aplinkai. Šie žingsniai sulauks plačios visuomeninės paramos.

EK einamosios 86/609 Direktyvos 7.3 straipsnis teigia: „Eksperimentai su laisvėje gyvenančiais gyvūnais negali būti atliekami, jei eksperimento tikslų galima pasiekti eksperimentais su kitais gyvūnais.“

Tačiau 23 net kai įsigaliojo ši Direktyva, Europa ir toliau nesiliovė sankcionavusi laisvėje gyvenančių beždžionių gaudymo laboratorinėms veisimo fermoms.

Savireguliacija nepadarė reikiamo poveikio pasaulinio primatų laukinių populiacijų paveldo ir jų aplinkos išsaugojimui, todėl ribos yra būtinos.

Tarptautinė gyvūnų globėjų draugija (ADI) palaiko F1 gyvūnų naudojimo palaipsninio nutraukimo termino sumažinimą iki 5 metų; mes manome, kad tai yra pasiekama, suteiks reikalingą skubumo pojūtį, ir atspindės visuomenės norą pamatyti progresą. Laisvėje gyvenančių gyvūnų gaudymas daro didelį poveikį gerovei ir aplinkai, ir mes tai įrodysime.

Mes manome, kad Komisijos pasiūlymų 9.2 ir 10.2 straipsniai rimtai susilpnina pasiūlytą Direktyvą ir turėtų būti ištrinti, nes jie sudaro galimybę lengvai išvengti apribojimų.

Turėtų būti pasipriešinta pakeitimams, kurie silpnina arba kenkia Komisijos pasiūlymams.

Komisijos Poveikio įvertinimas

Europos Komisijos Poveikio įvertinimą (IA) atliko Prognos AG kompanija, bendradarbiaudama su Utrecht Universiteto (Utrecht University) tyrėjais. Poveikio įvertinimas (IA) pateikia išvadą, kad palaiptnui nutraukti naudojimą per 7 metus įmanoma, jei tai bus kruopščiai suplanuota.

Palaiptninis naudojimo nutraukimas yra pagrįstas įvairių rūšių reprodukciniais ciklais ir žiniomis apie egzistuojančius produktyvumo lygius. Pvz., Europa jau pati apsirūpina F2 beždžionėmis marmozetėmis, todėl pereinamasis laikotarpis nėra reikalingas. Manoma, kad septynerių metų palaiptninis naudojimo nutraukimas yra „priimtinas“ makakoms.

Faktai apie laisvėje sugaunamų beždžionių naudojimo palaiptninį nutraukimą

Problemos mastas

Į Europą tyrimams kasmet įvežama apie 7 000 beždžionių makakų (krabaėdžių arba ilgauodegių (cynomolgus) ir rezusų (rhesus)). Tikslūs F1, F2 ar F3 skaičiai yra nežinomi – tačiau manoma, kad daugumą sudaro F1. Kai kurie veisėjai už Europos ribų jau tiekia F2 primatus, taip pat kaip ir kai kurie šaltiniai Europoje, tad jei ir lėtai, perėjimas jau vykdomas.

Tačiau kol kas nėra tikrojo stimulo įvesti pakeitimus per protingą laiko tarpą, kad būtų nutrauktos nereikalingos kančios ir išsaugotos pasaulio primatų populiacijos. Todėl Europos Parlamentas turi parodyti pramonei kelią.

Kinijos nustatytos eksporto kvotos 2009 metams sudaro beveik 40 000 primatų¹⁸. Pridėjus Vietnamą, Mauricijaus Respubliką, Filipinus, Indoneziją ir Kambodžą viso susidaro beveik 78 000¹⁹. Turėtų būti atkreiptas dėmesys, kad bendras globalus veisimas (pvz., įskaičiuavus makakas, išveistas JAV, ar tas, kurios lieka Kinijoje) tikriausiai sudaro dvigubai tiek.

Tokiu būdu, Komisijos pasiūlymas iš pagrindinių Europos tiekėjų reikalauja perkelti į F2 mažiau nei 8% jų veisimo, per septynerius metus (apytiksliai 4% bendro pajėgumo).

Kelia nusivylimą, kad Europos primatų prekybos ir vartojimo industrijos vaizduoja šį pagrįstą ir būtiną pasiūlymą taip, lyg jis sukeltų visą primatų tiekimo griūtį. Tokie pareiškimai yra klaidingi ir kurstantys, sukliantys nereikalingą sumaištį – yra aišku, kad Komisija siūlo palaiptnui sumažinti gyvūnų, sugaunamų laisvėje, naudojimą per septynerius metus.

Beždžiones makakas galima sėkmingai veisti nelaisvėje

Po to, kai Indija uždraudė eksportuoti makakas, Jungtinės Valstijos praplėtė savo pačių veisimo programą. 1978 metais buvo išveista 5 093 primatų, tame tarpe 3 518 makakų rezusų (rhesus). Po penkerių metų visų rūšių, ypatingai makakų rezusų (rhesus), veisimas nelaisvėje atitinkamai išaugo 78% ir 96% (metinis augimas makakoms - 19%)⁵. Šią dieną JAV turi aštuonis Nacionalinius Primatų Tyrimų Centrus (National Primate Research Centres) su 20 000 gyvūnų,⁷ ir Amerikos Primatologų Draugija (American Society of Primatologists) teigia, kad dauguma primatų, naudojamų JAV laboratorijose, yra išveisti JAV⁶.

Kinija eksportavo krabaėdes arba ilgauodeges (cynomolgus) makakas nuo 1990 metų, ir teigia, kad "labai sėkmingai" jas veisia turėdama "keletą savarankiškų populiacijų, kuriose yra daugiau nei 47 000 individų". Teigiama, kad panašiai sėkmingai nelaisvėje veisiamos ir makakos rezusai (rhesus), kurias Kinija eksportuodavo nuo 1984 metų.

Vietnamo laboratorinių gyvūnų tiekėjas Nafovanny planuoja pakeisti 10% savo F1 veisimo produktyvumo per metus, naudodamas gyvūnus, kurių šiaip negalėtų parduoti, pavyzdžiui tokius, kurie, manoma, turi tam tikrų virusų¹⁹.

Kyla rimtų klausimų dėl gerovės Azijos beždžionių fermose, kaip ir dėl aplinkos standartų, ir dėl laisvėje gyvenančių gyvūnų gaudymo veisimo bazės papildymui.

Tikima, kad nauja Direktyva sukurs sistemą beždžionių importui, pareikalausiančią iš tų, kurie tiekia primatus į Europą, laikytis gerovės, aplinkos gerinimo, sveikatos ir genetinės kilmės standartų.

Gerovė ir problemos

Komisija įvertino, kad esamos Europos laboratorijų makakų paklausos patenkinimui naudojant F2, o ne F1 gyvūnus reikės papildyti esamas veisimo populiacijas 10 000 gyvūnų. Paskaičiuota, kad susidarys 800 patinų perteklius, nes intensyvioms veisimo strategijoms naudojama daugiau patelių¹.

Kai kurie pramoninių lobistai teigė, esą jie yra susirūpinę dėl to, kad šie nereikalingi beždžionių patinai bus humaniškai nužudyti fermose. Kita vertus, neatrodo kad juos jaudintų tebevykstantis laisvėje gyvenančių gyvūnų gaudymas, kuris sukelia kančią, mirtis ir aplinkos niokojimą. Taip pat atrodo, kad jie yra patenkinti dėl to, kad gyvūnai yra parduodami tyrimams ir bandymams.

Realybėje, šie nereikalingi patinai tikriausiai bus parduoti tyrimams arba kitiems pramonėje.

Svarbu yra tinkamai įvertinti kiekvienos veisimo programos svarbiausius faktorius ir tai, kaip jie atitinka Komisijos pasiūlymą:

Makakų vidutinė gyvenimo trukmė yra 25 metai¹⁰, tačiau daug gyvūnų nelaisvėje gyvena iki 30 metų¹⁶, seksualinę brandą pasiekia būdami 3-5 metų amžiaus¹⁷. Makakų neštumo periodas yra maždaug 164 dienos¹⁶. Patelės minimalus reprodukcinis periodas siekia 15 metų (atsižvelgiant į galimą vėlesnę seksualinę brandą ir pirmąjį neštumą ir kompensuojant mažesnį vaisingumą vyresniame amžiuje.)

Todėl, jei tarsime, kad veisimo ferma keis patelas joms tampant mažiau vaisingoms, galimas daiktas, kad per 7 metų periodą 50% veisimo populiacijos bet koku atveju bus pakeista. Tai toks pat laiko tarpas, kokį pasiūlė Komisija palaipsniui nutraukti naudojimą. Tikrasis klausimas, ar tie gyvūnai bus išplėšti iš laukinės gamtos, ar išveisti nelaisvėje.

Tai reiškia, kad paskirsčius 5 metų laikotarpiui, apskaičiuotas 800 patinų perteklius sudarys 160 patinų per metus, ir jie bus pasiskirstę visoje pramonėje. Kai kurie teigtų, kad geriau humaniškas nužudymas, nei gyvenimas veisimo fermoje ar mirtis Europos laboratorijoje. Tačiau nepanašu į tai, kad tiems gyvūnams neatsiras pirkėjų.

Jei bus gaudomos laisvėje gyvenančios patelės, yra tikimybė, kad bus pražūtingai sugriautas laukinių populiacijų socialinis balansas, ar kad gaudytojai sugaus abiejų lyčių gyvūnus, tad patinai gali būti nužudyti, kai bus išaiškinta jų lytis.

For too long Europe has looked the other way when it comes to the wild capture policies and welfare standards of the establishments that supply laboratory monkeys.

Poveikis aplinkai

Šiais metais Europos Parlamento nariams buvo nusiųstas Tarptautinės Gyvūnų Gynėjų Draugijos (ADI) DVD įrašas „Išgelbėkite primatus“, kuriame rodoma neseniai nufilmuota medžiaga, kaip beždžionės yra gaudomos eksperimentams Pietų Afrikoje. Tai leidžia pamatyti siaubą, kurį išgyvena gyvūnai tuo metu, kai jie yra atplėšiami nuo savo namų ir genčių, kai juos įmeta į maišus ir išveža eksperimentams.

Toks laukinių gyvūnų gaudymas reiškia, kad nepaisoma nei gyvūnų genetinės kilmės, nei poveikio, kurį padarys laukinei populiacijai jų išvežimas. Yra įrodymų, kad gaudytojai Kolumbijoje tiesiog kirsdavo medžius, kad pagautų beždžiones. Filmuota medžiaga iš kitų vietovių rodo, kad kiti gaudytojai, kurie dažniausiai yra gaunantys mažą užmokestį, iš minimumo gyvenantys darbuotojai, panašiai nesijaudina dėl gerovės ar dėl žalos aplinkai.

Dėl laukinės gamtos niokojimo 1978 metais Indija uždraudė primatų eksportą⁵. “Besaikis gaudymas, ypatingai jauniklių, buvo pagrindinė priežastis, dėl ko 1960-aisiais ir 1970-aisiais metais makakų rezusų (rhesus) populiacija Indijoje sumažėjo 90%”¹⁰. 1996 metais Crocket ir kitų autorių pranešime buvo nurodyta, kad “šiaurės Indijoje makakų rezusų populiacija nuo 1978 metų atsistatė tik 50%”¹⁰.

Buvo teigiama, kad gaudymas padidina nelaisvėje gyvenančių populiacijų genetinę įvairovę, tačiau daug efektyvesnės būtų kitos priemonės, tokios, kaip patelių santykio fermose sumažinimas palyginus su patiniais.

Tikėtina, kad gaudytojai nuolat eikvoja laukinių populiacijų genetinę įvairovę, ir yra tikimybė, kad jų veikla išnaikins rajono gyvūnus. Gyvūnai gaudomi taip, kaip pavyksta, o ne užtikrinant genetinę įvairovę. Akivaizdu, jei veisėjai ir toliau rajonuose gaudys daugiau patelių nei patinų, tai gali sukelti katastrofiškas pasekmes. Daug labiau tikėtina, kad gyvūnai gaudomi nesirenkant, o nereikalingi nužudomi.

2002 metais EK Mokslinis Komitetas (Scientific Committee) pranešė dėl gyvūnų sveikatos ir gerovės: “visos primatų rūšys yra nykstančios tam tikru mastu, o daugelis tokiomis ir pripažintos...egzistuoja požiūris, kad neturėtų būti naudojami jokie laisvėje sugauti gyvūnai, net veisimo tikslais”³.

Tarptautinė gamtos apsaugos sąjunga (IUCN) paskelbė, kad 48% primatų rūšių šiuo metu arba nyksta, arba kritiškai nyksta²⁰.

Jei Europa neužims pozicijos šiuo klausimu, ji negalės išlaikyti patikimumo, kalbėdama apie gamtosauką skurdžioms šalims, kur alkanųjų prašoma nevalgyti tam tikrų primatų rūšių, kad jos visai neišnyktų. Europa yra atsakinga už šią problemą.

Alternatyva yra, ir Europa turi galimybę kažką pakeisti.

Poveikis ekonomikai ir tyrimams

Prognozuojama, kad tyrimams naudojamų gyvūnų kainos kils. Tikslių skaičių nėra, tačiau valdžios atstovai JK įvertino, kad pakilimas gali būti nuo maždaug £4 000 (€4 288) iki £6 000 (€6 432) už gyvūną. Tačiau ši pramonė yra multimilijardinė, ir ji gali šiek tiek išleisti gerovei ir aplinkos bei paveldo apsaugai.

Pasipriešinimas Komisijos pasiūlymams nustoti naudoti sugautus laisvėje gyvūnus tyrimų pramonėje yra nepagrįstas. Nėra įrodymų, kad Europos Komisijos pasiūlymas palaiapsniui nutraukti naudojimą negatyviai paveiks tyrimus. Tiesą sakant, jis turėtų turėti teigiamą poveikį, ir jo privalumai yra:

● **Pagerinti moksliniai standartai – nelaisvėje išveisti gyvūnai labiau tinkami, nes yra žinoma jų sveikata ir genetinė kilmė.**

● **Jis padėtų paskatinti plėtrą ir pažangių alternatyvių metodų įsisavinimą, tokiu būdu suteikdamas naudą Europos mokslo ir technologijų pramonėms apskritai.**

● **Labai išsivysčiusių, protingų ir emocingų rūšių nereikalingos kančios prevencija.**

● **Pasaulio natūralaus paveldo išsaugojimas – laukinių populiacijų ir arealų naikinimo pabaiga.**

Europos Parlamento nariai turėtų siekti sustiprinti ir pagreitinti šias protingas, praktiškas ir derančias priemones.

1. Commission staff working paper, Impact Assessment, 05.11.08 <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=SEC:2008:2410:FIN:EN:PDF>
2. M.J. Prescott (2001) - Counting the cost – welfare implications of the acquisition and transport of non-human primates for use in research and testing
3. The welfare of non-human primates used in research: Report of the Scientific Committee on Animal Health and Animal Welfare, 17 December 2002 http://ec.europa.eu/food/fs/sc/scah/out83_en.pdf
4. Fifth Report on the Statistics on the Number of Animals used for Experimental and other Scientific Purposes in the Member States of the European Union <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2007:0675:FIN:EN:DOC>
5. Gray, Schofield, L. & Chandler, J.L. (1984), Laboratory Primate Newsletter, volume 23, number 4 <http://www.brown.edu/Research/Primate/lpn23-4.html>
6. <http://www.asp.org/research/faq.html>
7. Fan, Z & Song, Y (2003) International Perspectives: The Future of Non human Primate Resources, Proceedings of the Workshop Held April 17-19, 2002 (2003) http://www.nap.edu/openbook.php?record_id=10774&page=69
8. Hunsmann, G (2003) International Perspectives: The Future of Non human Primate Resources, Proceedings of the Workshop Held April 17-19, 2002 (2003) http://www.nap.edu/openbook.php?record_id=10774&page=69
9. IPPL Newsletter, December 1979
10. Crockett, C.M et al (1996), American Journal of Primatology, vol. 40, pp. 343-360
11. <http://www.wildsingapore.com/news/20070708/070817-2.htm#fnst> – accessed 03/03/09
12. http://ec.europa.eu/environment/chemicals/lab_animals/pdf/vi_nhp.pdf Pg 23
13. http://ec.europa.eu/environment/chemicals/lab_animals/pdf/vi_nhp.pdf Pg 28
14. http://ec.europa.eu/environment/chemicals/lab_animals/pdf/vi_nhp.pdf Pg 209
15. http://ec.europa.eu/environment/chemicals/lab_animals/pdf/vi_nhp.pdf Pg 224
16. Napier, J. R. & Napier, P. H, 1967. Handbook of Living Primates. Academic Press, London & New York
17. Terry Maple, J, et al Primates, 14(4):427-428, December 1973 427,
18. Ross C. 1992, Primates
19. IPPL: Chinese Export Quotas
20. Wolfensohn, S., presentation: Primates and stress and the F2 requirement
21. <http://www.primate-sg.org/RL08.news.htm>

Contact: Helder Constantino, Head of Parliamentary Affairs
email: helderconstantino@ad-international.org

Animal Defenders International,
with: National Anti-Vivisection Society and Lord Dowding Fund for Humane Research,
Millbank Tower, Millbank, London SW1P 4QP, UK.
Tel. +44 (0)20 7630 3340 www.ad-international.org